

NFOŚiGW – Cele programu POIiŚ w zakresie przeciwdziałania i dostosowania do zmian klimatycznych

Anna Czyżewska
Dyrektor Departamentu Gospodarowania Wodami
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska

W POIiŚ 2014-2020 działania dotyczące przeciwdziałania i dostosowania do zmian klimatycznych zawarto w priorytecie inwestycyjnym 5.II. - Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Większa ilość retencjonowanej wody oraz wyższa sprawność przeprowadzania rozpoznania i reagowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń naturalnych i poważnych awarii.

REZULTATY, KTÓRE PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE ZAMIERZA OSIĄGNĄĆ PRZY WSPARCIU UNII

- Realizacja priorytetu inwestycyjnego przyczyni się osiągnięcia celu dotyczącego zwiększenia ilości retencjonowanej wody oraz zwiększenia sprawności przeprowadzania rozpoznania i reagowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń naturalnych i poważnych awarii.

Zakres interwencji

W ramach priorytetu inwestycyjnego będą realizowane działania nakierowane na zwiększenie możliwości zapobiegania zagrożeniom naturalnym, na które Polska jest szczególnie narażona, tj. powodzi i suszy oraz reagowania na nie.

W ramach priorytetu inwestycyjnego realizowane będą również działania infrastrukturalne nakierowane na wzmocnienie odporności na zagrożenia związane z negatywnymi efektami zmian klimatu na obszarach, które są szczególnie narażone (w szczególności na obszarach miejskich oraz na wybrzeżu Morza Bałtyckiego). Odporność miast na ekstremalne zjawiska meteorologiczne i ich następstwa jest relatywnie niewielka z powodu m.in.: ograniczenia powierzchni biologicznie czynnych, wielkopowierzchniowego uszczelnienia gruntów, dużej gęstości zabudowy i zaludnienia. Istotnym problemem jest również brak lub istnienie nieefektywnych systemów zagospodarowania wód opadowych, których prawidłowe funkcjonowanie pozwoliłoby na przeciwdziałanie podtopieniom i zalaniom oraz umożliwiłoby retencjonowanie wody i wykorzystywanie jej w okresach suchych

Strategiczny plan adaptacji do zmian klimatu dla sektorów i obszarów wrażliwych do roku 2020 z perspektywą do roku 2050 – Szymon Tumielewicz Departament Zrównoważonego Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej - Ministerstwo Środowiska

Odpowiedzią Polski na wyzwania w zakresie adaptacji do zmian klimatu jest przyjęcie przez rząd w październiku 2013 r. *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu* (SPA 2020). Jest to pierwszy rządowy dokument strategiczny w Polsce dedykowany wyłącznie adaptacji. Kluczowe założenia przyjęte na etapie przygotowania SPA 2020 były następujące:

- zapewnienie warunków do stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu poważnego ryzyka, jakim są zmiany klimatu, zmniejszenie wrażliwości gospodarki na postępujące zmiany klimatu,
- wzmocnienie filaru adaptacyjnego w polityce klimatycznej - dotychczas w dyskusji o klimacie w Polsce jak też w Unii Europejskiej dominował wątek przeciwdziałania zmianom klimatu, czyli działania na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych,

- wypełnienie zobowiązań wynikających z unijnej polityki adaptacyjnej, w tym celów *Strategii adaptacji do zmian klimatu UE* przyjętej w 2013 r.
- wypełnienie jednego z tzw. warunków ex-ante dla nowej perspektywy finansowej UE 2014-2020 celem umożliwienia wydatkowania środków na działania zw. z adaptacją do zmian klimatu,
- zainicjowanie poważnej debaty nt. wagi adaptacji w kontekście polityk sektorowych oraz w działaniach rozwojowych prowadzonych przez samorząd regionalny i lokalny.

W SPA 2020 zwraca się szczególną uwagę na problem zagrożeń związanych z wodami opadowymi i konieczność właściwego gospodarowania nimi. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania nagłych powodzi opadowych oraz powodzi błyskawicznych mogących powodować podtopienia obszarów źle zarządzanych przestrzennie.